

Time : 3 Hours

Total Marks : 100

Please check whether you have got the right question paper.

N.B.

1. Attempt all the questions.
2. All questions carry equal marks.

Q 1 a. Explain the socio-economic condition of Maharashtra during 19th century. (20)

OR

b. Write a note on Administration and Judicial System under the British Rule in Maharashtra.

Q 2 a. Bring out the work of Satyashodak Samaj in social reform movement of Maharashtra. (20)

OR

b. Examine the principles of Prarthana Samaj and its contribution in the social reform movement.

Q 3 a. Evaluate the role of Lokmanya Tilak in the Indian National Movement. (20)

OR

b. Describe the role of Maharashtra during the Non-cooperation Movement and Civil Disobedience Movement.

Q 4 a. Write a detailed note on the contribution of social reformers towards the emancipation of women. (20)

OR

b. Explain the work of Rajashri Shahu Maharaj and Dr. B.R. Ambedkar towards the upliftment of depressed classes in Maharashtra.

Q 5 Attempt **any two** short notes (20)

- a. Tribal uprising in Maharashtra
- b. Dadabhai Naoroji and Economic Nationalism.
- c. Samyukta Maharashtra Movement.
- d. Contribution of Reformers in the field of Education in Maharashtra.

वेळ ३ तास

गुण : १००

सूचना : १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्र. १. अ. १९ व्या शतकातील महाराष्ट्राची सामाजिक-आर्थिक स्थिती स्पष्ट करा.

(२०)

किंवा

ब. महाराष्ट्रातील ब्रिटीश राजवटीतील प्रशासकीय व न्यायव्यवस्थेची माहिती लिहा.

प्र. २. अ. महाराष्ट्राच्या सामाजिक सुधारणा चळवळीतील सत्यशोधक समाजाच्या कार्याची माहिती लिहा.

(२०)

किंवा

ब. सामाजिक सुधारणा चळवळीतील प्रार्थना समाजाची तत्वे आणि योगदान यांचे परीक्षण करा.

प्र. ३. अ. लोकमान्य टिळकांचे भारतीय राष्ट्रीय चळवळीतील योगदानाचे मूल्यमापन करा.

(२०)

किंवा

ब. महाराष्ट्रातील असहकार व सविनय कायदेभंग चळवळीचे वर्णन करा.

प्र. ४. अ. महिलांच्या उन्नतीसाठी समाजसुधारकांनी केलेल्या कार्याचे सविस्तर विश्लेषण करा.

(२०)

किंवा

ब. महाराष्ट्रातील वंचित वर्गाच्या विकासासाठी राजर्षी शाहू महाराज आणि डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांनी केलेले कार्य स्पष्ट करा.

प्र. ५. खालीलपैकी कोणत्याही दोन टिपा लिहा.

(२०)

अ. महाराष्ट्रातील आदिवासी उठाव

ब. दादाभाई नौरोजी आणि आर्थिक राष्ट्रवाद

क. संयुक्त महाराष्ट्र चळवळ

ड. महाराष्ट्रातील सुधारकांचे शिक्षण क्षेत्रातील योगदान